

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola města Chabařovice

Husovo náměstí 17, 403 17 Chabařovice

Identifikátor školy: 600 085 791

Termín konání orientační inspekce: 5. – 7. února 2001

Čj.	083 42/01-4017
Signatura	of6ku110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY4

Základní umělecká škola (ZUŠ) Chabařovice byla založena v roce 1946. Od roku 1995 pracuje jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Poslední rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, ve kterém jsou uvedena i dvě odloučená pracoviště v Chlumci a Libouchci, bylo vydáno Školským úřadem (ŠÚ) Ústí nad Labem dne 21. ledna 2000, pod čj. 80/2000/ZuŠ.

V podkladové dokumentaci předložené ředitelkou školy je uvedeno, že ZUŠ navštěvuje celkem 318 žáků přípravného studia, prvního a druhého stupně základního studia a studia pro dospělé ze spádové oblasti Chabařovic. Výuku v současné době zajišťuje 21 učitelů, z čehož je pět externích.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Na ZUŠ Chabařovice je zřízen obor hudební (HO), výtvarný (VO) a taneční (TO). Zřizovací listina umožňuje realizovat výuku i v literárně-dramatického oboru, který v současné době není školou provozován.

V HO je vzdělávání organizováno formou individuálního, skupinového i kolektivního vyučování. Individuálně nebo ve skupinách je vyučováno hře na klávesové nástroje (klavír, akordeon a elektronické klávesové nástroje), housle, kytaru, zobcovou flétnu, dechové nástroje dřevěné i žesťové a pěvecké hlasové výchově. Žáci mohou uplatnit získané dovednosti v různých formách souborové a komorní hry. Podle podkladů, dodaných inspekcí ředitelkou školy, bylo v HO zapsáno celkem 274 žáků.

Vzdělávání 30 žáků, vykazovaných ve VO, je organizováno formou kolektivní výuky a vychází z učebních plánů schválených MŠMT ČR dne 26. června 1995 pod čj. 18 418/1995 s účinností od 1. září 1995.

Informace k činnosti TO jsou většinou zprostředkované, vzhledem k nepřítomnosti vyučující v době konání inspekce. Na začátku tohoto školního roku navštěvovalo obor čtrnáct žáků, avšak na začátku druhého pololetí pouze pět. Odchod devíti žáků svědčí o značných problémech, se kterými se potýká a které je nutné přednostně řešit.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci orientační inspekce byla hodnocena kvalita vzdělávání v hudebním a výtvarném oboru.

Hudební obor

V HO se vyučuje podle učebních plánů MŠMT ČR ze dne 26. června 1995 pod čj. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995. V jednotlivých předmětech HO odpovídá časová dotace učebním plánům a členění učiva do jednotlivých ročníků schváleným učebním osnovám. Stanovené výukové cíle obsažené ve studijních plánech jsou diferencovány s přihlédnutím ke stupni nadání jednotlivých žáků. Evidence docházky žáků do hudební nauky (HN) je důsledně vedena.

Personální podmínky výuky se od poslední inspekce částečně zlepšily. V HO vyučuje celkem dvaadvacet učitelů, z toho jedna vyučující je dlouhodobě nepřítomna. Počet externích

pracovníků je úměrný celkovému počtu vyučujících HO a umožňuje, vzhledem k jejich specializaci širší nabídku odborně vyučovaných předmětů. Pouze tři učitelé však vyučují na plný pracovní úvazek. Z celkového počtu vyučovaných hodin týdně tvoří výuka bez odborné nebo pedagogické způsobilosti 44,7 %.

Současné prostorové podmínky HO jsou vyhovující. Škola disponuje v Chabařovicích osmi učebnami. Část učeben pro individuální vyučování vznikla přepažením původních školních tříd. Jejich zvuková izolace je natolik účinná, že umožňuje provoz bez výraznějšího omezení. Škola disponuje prostornou učebnou pro HN s kapacitou 18 pracovních míst a s dostatečným prostorem pro pohybové hry a místností pro archiv hudebních nástrojů. Jednotlivé učebny odpovídají účelu použití, jejich estetický vzhled je dán osobností a iniciativou vyučujícího. HO má pro pořádání interních akcí k dispozici vlastní sál s kapacitou cca 60-70 míst. Podle zaměření jednotlivých akcí ZUŠ jsou využívány i další prostory v Chabařovicích a Chlumci.

Poněkud horší prostorové podmínky jsou na odloučených pracovištích a to zejména v Chlumci, kde ZUŠ využívá učebny a kabinet ZŠ. Činnost HO je zde podřízena odpolednímu provozu ZŠ. Rušivě působí zejména hlučné přecházení žáků po chodbách.

Učební pomůcky jsou v rámci finančních možností školou průběžně obnovovány a doplňovány. Kromě jedné jsou všechny učebny vybaveny klavíry (křídla i pianina), které jsou pravidelně udržovány a dvakrát ročně laděny. HO disponuje i potřebnou audiotechnikou.

V rámci inspekce bylo v HO provedeno celkem 11 hospitací v individuální i kolektivní výuce, v předmětech hra na klavír, kytaru, housle, zobcovou flétnu a HN. Hospitace proběhly jak v hlavní budově ZUŠ v Chabařovicích, tak na pobočce v Chlumci. Vlastní výuku charakterizovala především nízká úroveň přípravy žáků na vyučování, zapříčiněná zřejmě předcházejícími chřipkovými prázdninami.

Také hodnocení jednotlivých hospitací z hlediska úrovně výchovně-vzdělávací práce bylo velmi rozdílné. Příčiny vidí inspekce především v různé úrovni vyučujících, jejich odborné a pedagogické způsobilosti i délce jejich dosavadní pedagogické praxe. Většina učitelů využívá tradiční formy a ověřené metody vyučování. V klavírním oddělení jsou používány i netradiční metodické postupy.

Pouze ve třech hospitovaných hodinách nebyla organizace výuky dostatečně promyšlená, zvolené formy a metody neodpovídaly stanoveným výukovým cílům. To se projevilo především při výuce HN, kde dlouhodobě nepřítomnou učitelku zastupovali posluchači teplické konzervatoře, bez dostatečných pedagogických zkušeností. V ostatních hodinách bylo vysvětlování technických a výrazových problémů žákům jasné a srozumitelné, avšak používání odborné terminologie je třeba více přizpůsobovat jejich věku a znalostem. Náročnější části skladeb, které vyžadují pečlivější a intenzivnější domácí přípravu, byly v rámci výuky procvičeny s rozdílnou důsledností. Výběr přednesových skladeb odpovídal dosažené technické úrovni, interpretační vyspělosti i žánrové orientaci žáků.

Žáci jsou motivováni především samotným vyučovacím procesem, vytvářením vztahu k hudbě a rozšiřováním celkového kulturního rozhledu. Někteří vyučující v individuální nástrojové výuce však nedostatečně motivují žáky vlastními ukázkami hry na nástroj, zejména při procvičování nových, technicky náročnějších pasáží. Učitelé využívají všech možností k veřejné prezentaci svých žáků.

Jednotlivé části výukových lekcí jsou hodnoceny především ústně. Učitelé sice používají průběžné hodnocení známkou v žákovském sešitě, avšak četnost a pravidelnost klasifikace je u jednotlivých vyučujících rozdílná. Komisionální (postupové a závěrečné) zkoušky jsou realizovány pravidelně a je o nich vedena předepsaná dokumentace. Jejich obsahová náplň respektuje požadavky platných učebních osnov. Hodnocení zohledňuje kvalitu domácí přípravy, schopnost aplikace získaných znalostí i dovedností, aktivitu při vyučování, četnost veřejných vystoupení apod.

Předepsaná třídní dokumentace poskytuje dostatek potřebných informací k hodnocení náročnosti, rozsahu a výsledků výuky. Žákům, kteří projevují zájem o další profesní vzdělávání ve vyšších typech škol uměleckého nebo pedagogického zaměření, bývá s dostatečným předstihem věnována individuální péče. ZUŠ je do určité míry zvýhodněna blízkostí teplické konzervatoře, což umožňuje vedení školy intenzivněji využívat vzájemné kontakty ke konzultacím i k získávání posluchačů vyšších ročníků a absolventů pro pedagogickou práci.

Výuka je ve sledovaných odděleních hudebního oboru organizována v souladu s učebními plány. Obsahová náplň učebních osnov je respektována. Od minulé inspekce byl zaznamenán pouze částečný posun v řešení personálních problémů. Dále inspekce kladně hodnotí četnost mimoškolních aktivit hudebního oboru i dosahované výsledky v soutěžích ZUŠ a v přípravě žáků k dalšímu profesnímu studiu na konzervatoři.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání v hudebním oboru jako průměrnou.

Výtvarný obor

Dle zahajovacího výkazu (2000/2001) poskytoval VO vzdělávání třiceti žákům. V prvním pololetí byly vyučovány tři skupiny na dvou pracovištích a vzhledem ke sníženému počtu žáků v druhém pololetí tohoto školního roku jsou vyučovány pouze dvě skupiny (jedna v Chabařovicích a jedna v Chlumci).

Ke kontrole stávajícího počtu žáků a jejich zařazení do ročníků měla inspekce k dispozici pouze 19 katalogových listů. Některé z nich nebyly přesně vyplněny, jejich počet neodpovídal ani ředitelkou uvedenému počtu v druhém pololetí vyučovaných žáků, a to přesto, že katalogy jsou vedeny i pro neklasifikované děti přípravných ročníků.

Přepočtení žáků nemohl být proveden ani podle třídních knih (2000/2001), jelikož v době konání inspekce byla vyučující nemocná a třídní knihy si odnesla, aby připravila pololetní klasifikaci.

Obsah vzdělávání obou skupin je rozvržen v tematickém plánu, který je formálně členěn do měsíců s uvedením námětů a technik výtvarného zpracování, avšak bez zřetelné logické návaznosti jednotlivých metodických kroků.

Výuka VO v Chabařovicích probíhá v učebně určené pro vyučování kolektivního předmětu hudební nauka. Pro výtvarné činnosti je sice dostatečně světlá a prostorná, avšak vzhledem ke specifickým požadavkům není její vybavení a uspořádání nábytkem vhodné. V odloučeném pracovišti (Chlumeck) je k výuce používána učebna základní školy se standardním školním vybavením.

Potřebný výtvarný materiál je žákům poskytován průběžně. Obor nemá k dispozici příruční odbornou knihovnu ani uspořádaný archiv zdařilých výtvarných prací. Některé dvojzřetelné práce jsou však instalovány na chodbě školy.

Kvalita vzdělávání oboru byla inspekcí hodnocena na základě jedné hospitace v tříhodinové lekci v hlavní budově školy (ZUŠ Chabařovice). Tato hodina byla suplovaná odborně způsobilou učitelkou, která v případě potřeby zastupuje vyučující výtvarných oborů působících v okolí Ústí nad Labem. Onemocnělá interní učitelka má rovněž splněnu podmínku odborné způsobilosti pro výuku VO ZUŠ.

Suplovaná hodina byla pečlivě připravena, včetně vhodných názorných učebních pomůcek, které byly použity při úvodní motivaci. Učitelka sice žáky neznala, přesto přistupovala k zadání i k vlastnímu vyučování diferencovaně, respektovala jejich široké věkové rozvrstvení a různé výtvarné dispozice.

Formou řízeného rozhovoru se učitelka snažila vytvořit dostatečný prostor pro uplatnění

výtvarných výpovědí. Poté průběžně sledovala rozvoj dovedností při vlastní realizaci.

Vystupování vyučující bylo vlídné, hlavně u menších dětí cílené k pocitu úspěšnosti a radosti z práce. V dostatečné míře byly respektovány základní výtvarně-technické postupy. Podaný výkon žáků odpovídal jejich věku, individuálním dispozicím i různým výtvarným zkušenostem. Stanovené výchovně-vzdělávací cíle byly ve sledované vyučovací jednotce splněny.

Do celostátních přehlídek VO se obor nezapojuje, využívá však prezentace v regionálních soutěžích a také se úspěšně účastnil mezinárodní výtvarné soutěže.

Hodnocení kvality vzdělávání výtvarného oboru

Základem organizace vzdělávání VO je kolektivní vyučování, které vychází z individuálního vedení žáka ve skupině. Z dokumentace bylo inspekci předloženo pouze 19 katalogových listů a formálně zpracovaný časově tematický plán, v němž nejsou znatelně stanoveny postupné kroky vedoucí k průběžnému plnění učebních osnov.

Učebna hudební nauky, určená pro výuku oboru v Chabařovicích, není vhodná.

Inspekce kladně hodnotí aktuální řešení nepřítomnosti interní učitelky formou suplování odborně způsobilou externí vyučující, která měla dobře připravenou hospitovanou lekci. Rovněž její vystupování bylo vstřícné a průběžné povzbuzování žáků vedlo k radostné atmosféře ve výuce.

Na základě výše uvedených skutečností celkově hodnotí inspekce kvalitu vzdělávání výtvarného oboru jako ještě vyhovující.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Celkový rozvoj ZUŠ Chabařovice je závislý na dalším rozvoji města, který byl v minulosti v důsledku plánované těžby uhlí utlumen. Z toho důvodu nemá vedení školy stanoveny dlouhodobé koncepční záměry, i když pro další nárůst počtu žáků jsou v povolené kapacitě značné rezervy.

Priority v činnosti ZUŠ jsou dány plánem práce na příslušný školní rok, který je zároveň harmonogramem veřejných i interních akcí školy a porad. Roční plán je průběžně doplňován a upřesňován. Zcela konkrétní podobu dostává v měsíčním plánu, avšak bez stanovení zodpovědnosti za průběh jednotlivých akcí. Ta je podle ředitelky školy projednána na předcházející poradě a uvedena v zápisu z jednání. Při plánování jsou požadavky a návrhy učitelů vedením školy akceptovány.

Inspekce hodnotí úroveň plánování jako průměrnou.

Organizování

Kompetence jednotlivých zaměstnanců školy jsou součástí jejich pracovních náplní a jsou stanoveny podle jednotlivých činností taxativně v hodinách odpracovaných za týden.

Poradní orgány tvoří pedagogická a umělecká rada. Scházejí se podle ročního plánu pravidelně, ostatní metodické orgány (předmětové komise klavírní, dechových a strunných nástrojů) podle potřeby. Operativnímu řízení brání poměrně velký podíl učitelů, vyučujících pouze na částečné úvazky.

Předepsaná dokumentace pro ZUŠ je vedena. Označování vyučovacích předmětů v katalogu o průběhu studia neodpovídalo učebním plánům a osnovám, v protokolech o komisionálních zkouškách chyběly podpisy členů zkušebních komisí. Zjištěné nedostatky byly projednány s ředitelkou školy a dohodnuto jejich odstranění.

Tok informací uvnitř školy je ucelený, vždy s výhledem na nadcházející období. Vychází především z osobního jednání (např. při poradách), s průběžným využíváním informačních nástěnných tabulí. Důvěrné informace o žácích i o zaměstnancích jsou řádně zabezpečeny.

Vzájemný vztah školy a rodičů charakterizuje dobrá informovanost. Rodiče spolupracují přímo s příslušnými vyučujícími, kteří jim průběžně podávají informace o výsledcích výchovně-vzdělávacího procesu prostřednictvím žákovských sešitů nebo osobně na třídních přehrávkách. Při ZUŠ pracuje Sdružení rodičů, s tříčlenným výborem. Veřejnost je o činnosti ZUŠ informována prostřednictvím Ústeckých přehledů i místního informačního televizního kanálu. Informační systém považuje ČŠI za dostačující.

Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 má téměř všechny požadované náležitosti, avšak podle názoru ČŠI obsahuje také velké množství subjektivních hodnocení.

Škola se často prezentuje na veřejnosti nejen v Chabařovicích, ale také na odloučených pracovištích v Chlumci a Libouchci i v dalších místech regionu. Pořádá koncerty, příležitostná vystoupení, výstavy, spolupracuje s místními sdělovacími prostředky.

ČŠI považuje úroveň organizování za velmi dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy se sice snaží vytvářet pro učitele potřebné podmínky k řádnému plnění výchovně-vzdělávacího procesu, avšak poměrně velké rezervy jsou v nedostatečných podmínkách pro činnost VO. Přes určitý pokrok v personálním zabezpečení školy není složení pedagogického sboru ještě zcela stabilní a z hlediska odborné i pedagogické způsobilosti vyhovující. Začínajícím učitelům (v současné době pracují ve škole čtyři) je věnována dostatečná péče. Další vzdělávání vyučujících jednotlivých oborů probíhá na základě individuálních aktivit. Vedení školy by se mělo intenzivněji zaměřit na vytváření podmínek pro úspěšné plnění cílů vzdělávacího programu.

Pracovníci školy jsou seznamováni s kritérii hodnocení na zahajovací poradě. Ředitelka ZUŠ posuzuje práci každého učitele především podle dosahovaných výsledků v pedagogické činnosti i podle aktivity při organizování mimoškolních akcí. Na každé poradě vždy hodnotí činnost ZUŠ v předcházejícím období.

Řízení pracovníků školy je ze strany vedení funkční a navazuje na oblast plánování a kontroly. Vzniklé problémy se ředitelka snaží řešit především vzájemnou dohodou.

Na základě uvedených skutečností jsou systém, rozsah a efektivnost vedení i motivování pracovníků na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má na školní rok 2000/2001 zpracovaný plán hospitací, který je členěn na jednotlivé měsíce a obsahuje i kontrolu třídní dokumentace. Podle názoru inspekce však obsahuje zbytečně obsáhlý přehled o pracovnících ZUŠ. Přehled uskutečněných hospitací (od počátku školního roku celkem devatenáct) je veden v samostatném sešitě, kde jsou také stručné zápisy. Ve sledovaných hodinách je věnována zvýšená pozornost práci s talentovanými žáky, kteří jsou cíleně připravováni k talentovým zkouškám na střední

umělecké školy.

Informace o výsledcích výchovně-vzdělávací práce jsou získávány také prostřednictvím koncertů, výstav a dalších vystoupeních žáků ZUŠ.

ČŠI hodnotí úroveň kontrolní činnosti jako průměrnou.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení ZUŠ je inspekcí hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola oslaví v letošním roce 55. výročí založení,
- VO se v roce 1999 úspěšně zúčastnil mezinárodní soutěže The Eleventh International Art Exhibition of Children and Young People.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (ŠÚ Ústí nad Labem čj. 80/2000/ZuŠ),
- třídní knihy pro skupinové vyučování – školní rok 2000/2001,
- třídní knihy pro individuální výuku hudebního oboru – školní rok 2000/2001,
- kmenové výkazy individuálně vyučovaných žáků,
- katalogy o průběhu studia – hudební obor,
- katalogy o průběhu studia – výtvarný obor,
- katalog nastudovaných skladeb,
- protokoly o komisionálních zkouškách – školní rok 1999/2000,
- rozvrhy hodin vyučovaných žáků a předmětů,
- zápisy z jednání pedagogické rady,
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000,
- poslední inspekční zpráva čj. 083 531/98-4017,
- hospitační záznamy inspektorů.

ZÁVĚR

Základní umělecká škola Chabařovice plní své poslání ve výchově a vzdělávání i v obohacování kulturně-společenského života spádové oblasti školy, zejména v hudebním oboru. Žáci HO se dostatečným způsobem prezentují na veřejnosti, jsou úspěšní v soutěžích i v přípravě k dalšímu profesnímu studiu.

Výtvarný a taneční obor se potýkají s existenčními problémy, které vyplývají z obtížných personálních i materiálních podmínek a omezených možností výběru dostatečného množství žáků.

ČŠI celkově hodnotí kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti a řízení školy jako průměrnou.

Doporučení ředitele školy

- Zefektivnit kontrolu třídní dokumentace učitelů a vyžadovat bezprostřední odstranění zjištěných nedostatků,
- zpracovat koncepci rozvoje školy a projednat ji se zřizovatelem. Vycházet přitom z reálného počtu žáků, z materiálních, prostorových a personálních možností v dané lokalitě,
- přednostně řešit personální problémy školy s cílem zvýšit podíl odborně a pedagogicky způsobilých učitelů a snížit počet učitelů s částečnými úvazky,
- zlepšit podmínky pro činnost VO.

V průběhu orientační inspekce nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Svoboda	v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Langerová	v. r.

V Jablonci nad Nisou dne 27. února 2001

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. března 2001

Razítko

Ředitelka základní umělecké školy	Podpis
Jiřina Deimlingová	v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. Jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	23. března 2001	083 86/01-4017
Zřizovatel:	23. března 2001	083 85/01-4017

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. Jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.